

[Jørgen Gram.]

melsesret på dette vigtige område i Nordslesvig såvel som i Sydslesvig, og jeg tror, at dette hurtigt vil føre en rolig udvikling med sig, hvilket alle ønsker.

Med disse ord vil jeg anbefale det foreliggende lovforslag til velvillig behandling.

Bøgholm: Den erklæring, der i dag forelægges folkettinget til vedtagelse eller forkastelse, bringer til udtryk et ønske om indenfor de bestående forholdsrammer at finde frem til et praktisk arbejdsgrundlag for mindretallene på begge sider af grænsen. Grænseproblemet som sådant er skubbet til side; der tages ikke stilling til spørgsmålet om de nationale folkegrupperes ret til gennem fri folkeafstemning at afgøre deres statslige tilhørsforhold. Dette betyder, at der intet er ændret i vort syn på dette forhold, men det er et problem, der ikke i dag er til debat. Det, det i dag drejer sig om, er i første linie at finde frem til en ordning, der muliggør for såvel tyskheden i Nordslesvig som danskheden i Sydslesvig at leve sit nationale liv indenfor de givne statslige rammer. Vi anerkender fra dansk side, at det tyske mindretal i Nordslesvig har en anden national indstilling og tilhører en anden kulturkreds end vor, og vi ønsker i dag at bekræfte dets muligheder for at have kirke og skole indenfor sin egen kulturkreds, således at vor interesse i disse forhold kun er statsligt bestemt.

Der er ikke tale om nogen traktatligt indgået forpligtelse. Det er to erklæringer, der giver udtryk for samme syn på en national folkegruppes ret. Som den danske erklæring udstedes under dansk parlamentarisk ansvar, således udstedes den tyske erklæring under tysk parlamentarisk ansvar. Den danske erklæring er en højtidelig bekræftelse af de rettigheder, der allerede i dag er det tyske mindretals, og går kun på eet punkt, nemlig med hensyn til eksamensret for de tyske skoler, udover den allerede bestående tilstand. For danskheden i Sydslesvig betyder erklæringen, at den påny vil få sine talsmænd på landdagen i Kiel, og at det store og stærke danske skolevæsen dernede vil få en rimelig stilling og et betryggende arbejdsforhold.

Det bør understreges, at de to mindretals-erklæringer ikke er udtryk for en politisk

studehandel, men for en fælles opfattelse af, hvad der bør være nationale mindretals ret. Det er Europatanken oversat til dansk og tysk. For de nationale mindretal har disse erklæringer, højtideligt vedtaget af de lovgivende forsamlinger, en statsakts betydning. De er begge en naturlig følge af den menneskerettighedernes erklæring, der danner en grundlov for Europarådets arbejde. Vi har fra dansk side givet en uforbeholden tilslutning til menneskerettighedernes erklæring og således også godkendt den individuelle klageret. Hvis jeg er rigtigt underrettet, har den tyske regering en hvilende bemyndigelse til det samme. Hvis den tyske regering mener at kunne gøre brug af denne, vil der også på dette område være skabt ligestilling mellem dansk og tysk.

Erklæringen, der i dag er til drøftelse, løser efter sin ordlyd ikke alle de problemer, der for Danmark knytter sig til Sydslesvig. Den samler sig omkring de individuelle borgerrettigheder. Den berører således f. eks. ikke flygtningespørgsmålet. Lad mig derom blot gøre den ene bemærkning, at jo mere man anlægger europæiske synspunkter på dette store og vanskelige spørgsmål, jo mere må det forudsættes, at flygtningespørgsmålet ikke anvendes som et våben i den nationale kamp.

Heller ikke spørgsmålet om de dansk-sindede sydslesvigeres stilling, når nu en tysk hær bliver virkelighed, bliver berørt. Vi har lov til at udtale håbet om, at man fra den tyske regerings side vil se med forståelse på den stilling, der da vil være den unge danskheds stilling i Sydslesvig.

Med hensyn til en ophævelse af klausulen om de 5 pct. er der vel ikke tvivl om, at ophævelsen vil vække overordentlig tilfredshed blandt vore landsmænd i Sydslesvig. Det har jo altid været sådan, at parlamentarisk repræsentation har stået som noget attråværdigt for et nationalt mindretal. Ikke blot skabes der derigennem en mulighed for at føre sine synspunkter frem i selve de lovgivende forsamlinger, men selve det forhold, at så mange slutter op om de nationale faner ved valg, der ellers er rent politiske, giver ganske naturligt de nationale mindretal den selvbekræftelse, der er af så stor betydning for alt menneskeligt arbejde.